

CANO vertelt!

Over sociale grondrechten
en Life-Story Work als
impactinstrument

15 maart 2024 | VAC Leuven

© Anje Claeys

Welkom & inleiding

Door Roel Gerits, CANO-voorzitter

psychiatrisch centrum
gent = steedelijke vzw
complexecluster
yidam

Jeugd zorg
emmaüs
Antwerpen

vzw ORANJEHUIS

SPOREN
it takes a family to raise a child

bethanie
BEGELEIDINGSCENTRUM BETHANIE VZW

Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling
en Omgevingsondersteuning

CANO

GEDREVEN in VERBINDING
GEDURFD ONDERNEMEN

KRACHTIG in ENGAGEMENT
voor een ZORGZAAM SAMENLEVEN

Protocol als
ambitie

CANO
KRACHTLIJNEN

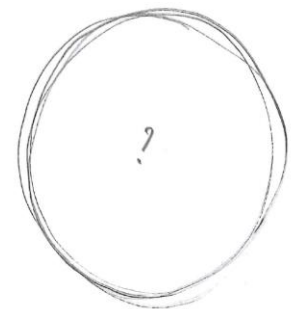

GEDEELDE
TRAJECTEN EN
GEDEELDE
VERANTWOORDE
LIJKHEID

CANO-
PROTOCOL
LIFE STORY WORK

ONDERWIJS EN
JEUGDHULP

SOCIALE
(GROND)RECHTEN
BENADERING

Protocol als ambitie

CANO KRACHTLIJNEN

GEDEELDE TRAJECTEN
GEDEELDE VERAN

CANO-PROTOCOL
LIFE STORY WORK

ONDERWIJS EN JEUGDHULP

SOCIALE (GROND)RECHTEN BENADERING

Protocol: kwaliteit & impact

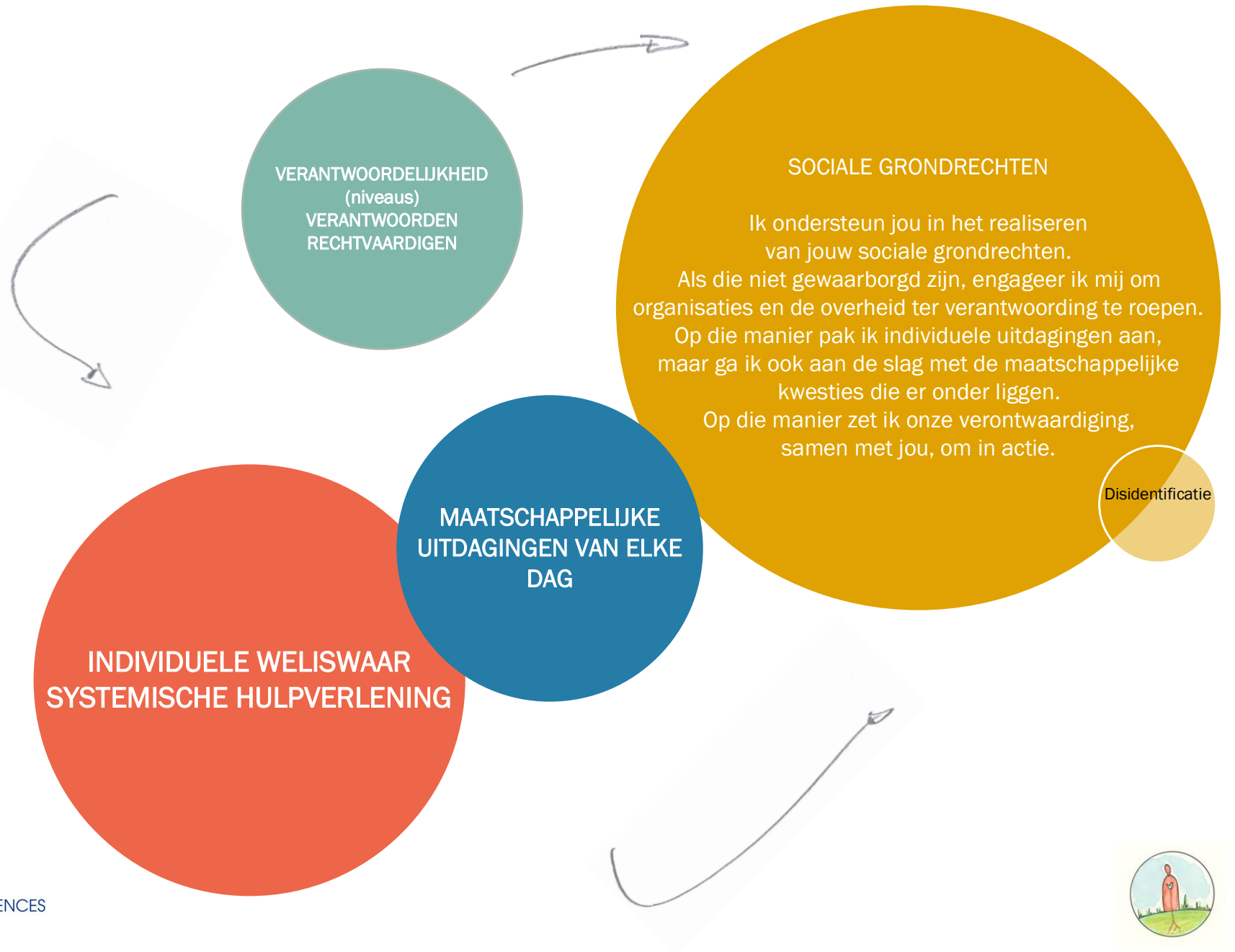
- Narratieve aanpak
- Project **Life-Story Work** (2021 - 2023)
  - Pilootproject
  - 10 trajecten

Sociale grondrechten

- CANO bouwt! aan een gelijke toegang tot sociale grondrechten (2022)

De kijk op **mensenrechten** geldt als referentie- en handelingskader, met bijzondere aandacht voor sociale grondrechten en de rechten van het kind. We hebben als samenleving de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid deze rechten te waarborgen.

Publiek gaan met sociale grondrechten

Door Bart Van Bouchaute

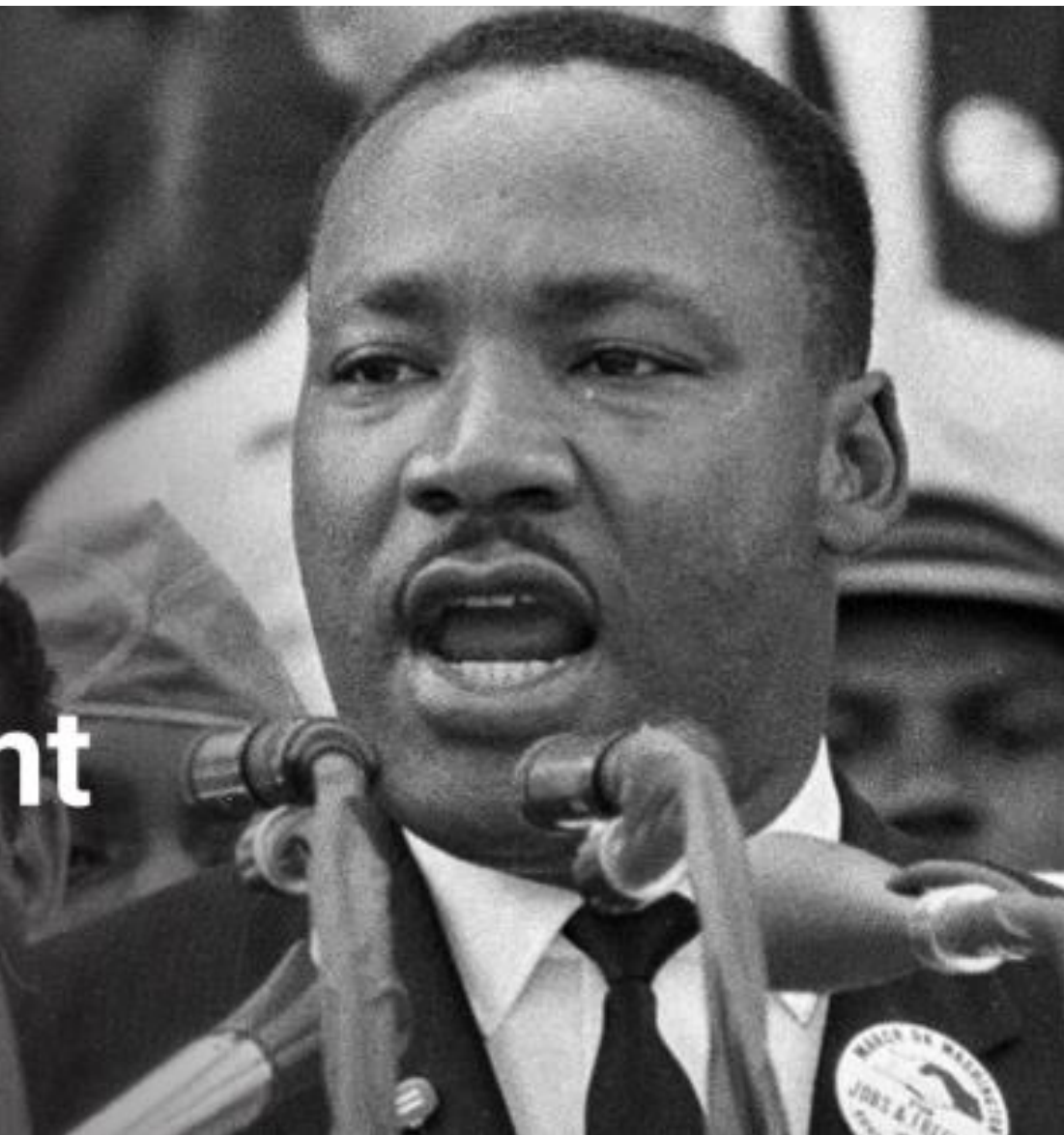
Politisering?

- Er zijn veel benaderingen en strategieën om de ‘politieke opdracht’ van sociaal werk in te vullen...
- ... maar niet al die benaderingen zijn **politisierend**...
- Politisering is dus specifiek dan ‘politieke opdracht’
- Politisering draait immers rond het **publiek maken van het meningsverschil** over onze – kleine en grote - samenleving dat de kern van de democratie uitmaakt.

“

**Our lives begin
to end the day
we become silent
about things
that matter.”**

Het concept politisering

Allerlei **praktijken** die bijdragen aan het **publieke meningsverschil** over hoe we onze – kleine en grote – **samenleving** vorm geven.

Dat publieke meningsverschil draagt bij tot een **levendige democratie**

Dat meningsverschil hangt samen met de onderliggende **machtsverhoudingen**

In politiserende praktijken

worden kwesties en mensen (opnieuw) **zichtbaar of hoorbaar**

wordt **'de bestaande orde'** bevraagd en verstoord

Specifieke betekenis van politisering in het sociaal werk?

Sociaal werk tussen integratie en transformatie

Sociaal werk heeft dominant een socialiserende (soms controlerende) opdracht > integratie in bestaande samenleving

Toch zijn (soms minder, soms meer; soms zwak, soms krachtig) politiserende momenten waarbij die 'bestaande orde' wordt bevraagd en verstoord > transformatie

- Sociaal werk is geen louter technisch-neutrale activiteit maar heeft een uitgesproken **normatief karakter** > Internationale definities van het sociaal werk
  - Sociaal werk bevordert 'empowerment' en 'liberation' en is gebaseerd op 'principles of human rights and social justice'. (2010)
  - 'Advocating and upholding human rights and social justice is the motivation and justification for social work...' (2014).
- Niet enkel doel maar ook **proces**: *"As far as possible social work supports working with rather than for people."* (2014)
- Praktijken van sociaal werk staan vaak op **bevoorrechte plekken**
  - waar vormen van ongelijkheid en uitsluiting van bepaalde mensen en kwesties... zichtbaar worden
  - of positiever geformuleerd: waar dromen en ambities voor een betere samenleving zichtbaar worden
- Op die plekken kunnen vanuit burgers, deelnemers, sociaal werkers, organisaties, netwerken... **politiserende processen** ontstaan

Een 'gelaagde' praktijk

CONTINU
WISSELWERKING &
KRUISBESTUIVING IN
VERSCHILLENDE
RICHTINGEN

Micro

- Niveau van de directe interactie met burger/ cliënt/ ... in dagelijkse praktijk
- Discretionaire ruimte als opstap om wel of net niet te politiseren
- Zichtbaar maken van ervaringen – van individuele beleving naar collectieve kwestie

Meso

- Niveau van teams en organisaties
- Bevragen van interne logica's en operationele vertaling in regels, procedures, enz.

Macro

- Niveau van de samenleving als geheel
- Regels, structuren maar ook beeldvorming

Een praktijk,
organisatie “is
(niet)
politisierend” of
“moet (niet)
politisierend zijn”

- Terugkomende, vaak emotionele discussie
- Te veel zwart/wit, te veel moraliserend ook
  - ‘goed politiserend werk’ versus ‘depolitiserend werk’
  - ‘sociaal werk is per definitie politiserend’ of ‘... depolitiserend’
  - ‘politisering behoort tot het DNA van sociaal werk, sociaalcultureel werk, jeugdwerk, jeugdhulp, jeugdwelzijnswerk, opbouwwerk’, enz...
- Sociaal werk heeft vaak een opdracht van socialisatie, bevorderen van cohesie, activering, kwalificatie, ...
- > mensen (terug) aansluiting laten vinden bij de bestaande samenleving = INTEGRATIE
- Soms meer, soms minder zijn er momenten/processen van politisering waarin we die bestaande samenleving ook in vraag (kunnen, durven, ...) stellen en verstoren
- >> TRANSFORMATIE
- We zijn ook zelf deel van die bestaande orde, dus gaat het ook over onze eigen praktijken en organisaties durven in vraag stellen...
- Interessant is wel of en hoe we politisering kunnen versterken: er is altijd (minder of meer) ruimte voor praktijken van politisering

Remmende en stimulerende factoren voor politisering

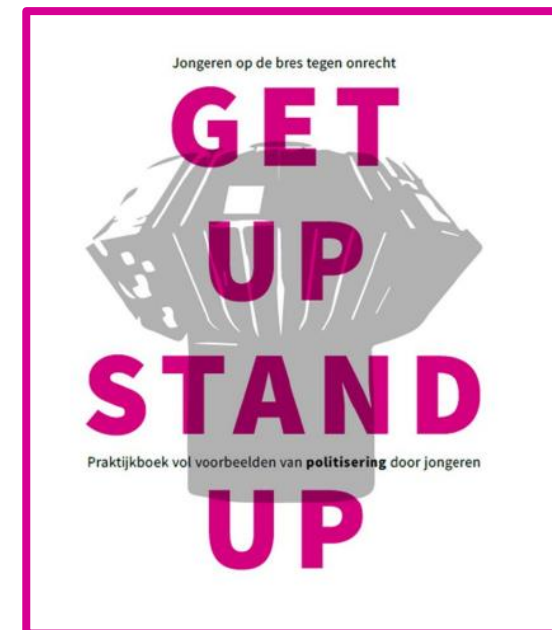
Geen zaak van de individuele werker:

- verantwoordelijkheid/'schuld'
- draagkracht/steun

Remmende en stimulerende factoren (Weiss-Gal, 2020)

- Motivations - werker
- Facilitation - organisatie
- Opportunities - samenleving

Op zoek naar een handelings- kader

4

**DIY-KIT VOOR
POLITISERENDE
ACTIES**

Afweging 1.

Is er een kwestie?

- Algemene startvragen voor sociale professionals
  - Ben je zelf al geconfronteerd met verhalen van uitsluiting of discriminatie bij de mensen waarmee je werkt? Welke verhalen?
  - Wat doe je daarmee/zou je daarmee doen?
  - Welke vragen heb je hierbij?
- Specifiek in jeugdhulp: perspectief van sociale grondrechten
  - in/vanuit de leefwereld van de jonge mensen
  - op alle domeinen – ‘over het muurtje kijken’ – mijn taak/mijn zaak?
  - verschillende stappen in realisatie
    - 1. strijd/onderhandeling over erkenning van een nood
    - 2. formele erkenning bv decreet, regelgeving, ...
    - 3. substantieve (inhoudelijke) invulling bv. voorziening, toegang, bedrag, voorwaarden, ...

Fraser maakt een onderscheid tussen

DRIE DOMEINEN VAN ONRECHTVAARDIGHEID

1 . Economische onrechtvaardigheid: de materiële welvaart in onze samenleving is zeer ongelijk verdeeld. Denk aan inkomen, huisvesting, de loonkloof tussen mannen en vrouwen, ...

2 . Culturele onrechtvaardigheid: niet iedereen geniet evenveel erkenning of waardering. Sommige groepen worden als minderwaardig beschouwd, zoals de LGBTQ-gemeenschap of mensen met een andere etnisch-culturele achtergrond, maar even goed mensen in armoede.

3 . Politieke onrechtvaardigheid: niet ieders stem reikt even ver in onze

maatschappij, kan volwaardig deelnemen aan politieke processen of voelt zich vertegenwoordigd in ons democratisch systeem.

Om gelijkwaardigheid van participatie te realiseren, is er volgens Fraser dus nood

- aan meer **redistribution** (herverdeling van materiële hulpbronnen)
- aan meer **recognition** (erkenning dat mensen gelijkwaardig zijn en evenveel respect verdienen)
- en aan meer **representation** (dat mensen zich in onze democratie vertegenwoordigd weten en dat er naar hun stem geluisterd wordt).

Struikelblok

Politisering begint waar fatalisme eindigt...

- Herken je fatalisme? In welke uitspraken?
- Bij wie vang je ze op? Deelnemers? Professionals?...
- Hoe ga je om met dit soort vormen van fatalisme?
- Wat kan de meerwaarde van een groep zijn om tegen fatalisme in te gaan?

Afweging 2. Wat is de kwestie juist?

- Wie formuleert de kwestie?
- Hoe kun je een kwestie formuleren?
  - Externe informatie uit publieke en organisatiebronnen
  - Specifiek en onderschat: leefwereldkennis van de deelnemers
- ‘Dossier maken’
  - is moeilijk en gaat traag....
  - Maar: wie dossier niet kent, is bij voorbaat verloren!

Afweging 3

Wat hebben we hiermee te maken?

- In welke mate zijn we al betrokken op deze kwestie?
- Wat is het belang van deze kwestie voor ons?
- In welke mate willen/kunnen we een bijdrage leveren?
  - Werkers/vrijwilligers: inschatten draagkracht, mogelijkheden, motivatie...
  - Organisatie: mensen, middelen, kansen, gevaren, ...
  - Zones van invloed inschatten: direct, indirect, klein?
- Welke bijdrage kunnen we leveren?

Afweging 4. Gaan we publiek met deze kwestie?

- Soorten argumenten:
  - Deelnemers
  - Kwestie
  - Doelwitactoren
  - Samenleving
- Rationeel ...
... maar ook emotioneel en normatief!
- Wie maakt die afweging?
- Voorzichtigheid of zelfcensuur?
- Moed is nodig...

“Er is echter wel een fundamentele afweging. Kunnen door politiserend werk rechten worden afgenomen of ingeperkt voor de betrokken jonge mensen? In een situatie van onmacht politiserend handelen, kan immers evengoed leiden tot het ondermijnen van die rechten.”

Afweging 5

Welke strategie en actievorm kies je?

BEWUSTMAKING

De kwestie
zichtbaar maken

Verandering
eisen

Zelf verandering
realiseren

OFFLINE EN ONLINE ACTIES

Rode draad: deelnemers aan het stuur?

- Belangrijk aandachtspunt: hoe zorg je ervoor dat deelnemers uitdrukkelijk zelf aan het stuur blijven?
- Kan iemand van hen het woord nemen? Of op een andere wijze zichtbaar worden, de kwestie zichtbaar maken?
- Hoe bereiden we hen daarop voor? Hoe beschermen we hen (ook op sociale media)? Hoe vermijden we hierin te ver te gaan, te betuttelen en over te nemen?

Afweging 6.

Wat is succes in politiserend werk?

- Inhoudelijke resultaten?
  - Aftoetsen aan de doelen
  - Resultaten/impact: moeilijk te voorzien/garanderen, soms lang werk, vaak gevolg van verschillende dynamieken die samen sporen
  - Kleine successen vieren!
- Procesresultaten: deelnemers, groep, sterke coalitie, ...

POLITISERING GAAT MEER OVER HET BEGINPUNT DAN OVER HET EINDPUNT

“Daarnaast moeten we ook de waarde van politiserende processen op zich erkennen, dus los van de al dan niet behaalde resultaten.

Dat mensen de kans krijgen en grijpen om deel te nemen aan het maatschappelijke debat over hoe we ons kleine en grote samenleven organiseren is op zich belangrijk. Hiermee worden ze zichtbaar en hoorbaar en doorbreken ze de bestaande (machts)verhoudingen en de bestaande rollen: wie kan en mag meespreken, wie kan en mag beslissen.

Ook met een beperkt resultaat kan een politiserende praktijk dus enorm waardevol zijn.”

Life-Story Work

Door Veerle Soyez

1. Life-Story Work: een eerste situering

HET LAND RONDGEREISD

① HASSELT
28.10.2001

② OOSTENDE
2-3j
4j

HONDEN
WANDELEN
GEDROOGDE VIS

③ GAVERE

FAMILIE STRAAT
3-4 → 5-6

LEDEREEN
WOONDE DAAR SAMEN

5-6j

DEINZE

PAPA
GEVONDEN
&
VERLOREN

TOT 12 JAAR

GEZIN
WAKKEN
12 → 15-16j

FOUT
GELOPEN
MET MAMA'S
MENTALE

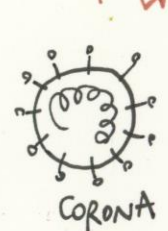
TOESTAND
INTERNAAFT

ONBEWOONBAAR

IK WIL EEN VAST, STABIEL
LEVEN

ME OPENGESTELD
ECHTE
VRIENDEN

CORONA

ALLEEN
WONEN
IN
KORTRIJK
OP DE
GROTE
MARKT
MET BRIAN

ECHT
ALLEEN
IN DE
GULDENSPOREN
OP MIJN
EIGEN BENEN

HERSTELLEND
TAKEN
&
DAARNA
EEN
STAP
VOORUIT

TIME
OUT
IN
BEERNEM

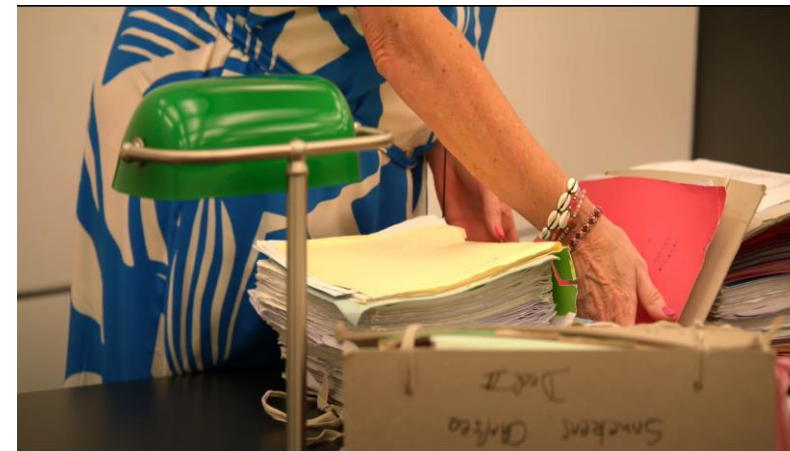
HET ORANJEHUIS
HELPT ME
VOORUIT &
LAAT ME
NOOIT
LOS

IK PAS ME
MAKKELIJK AAN
KAMELEON

DENDERGEM
16-17j
KAMERTRAINING
EIGEN STUDIO
ORANJEHUIS

④ WAREGEM

Bron: Parcoeur (Chelsea's Blues)

2. Wat is Life-Story work? Een definitie

© Anje Claeys

“De constructie, of (re)constructie van het levensverhaal van een individu. Het streeft naar de integratie van de interne processen die een individu kenmerken (cognitief, emotioneel en biologisch) met de relaties en waarden binnen een familie, een gemeenschap en een cultuur waarin het kind zich ontwikkeld heeft.”

(Cook-Cottone & Beck, 2007, p.193)

Sprokkels uit de literatuur

- Wortels in het **biografisch-narratieve denkkader**
  - platform aanbieden om te praten over herinneringen
- Kan **vele vormen** aannemen (Rose, 2011; Hooley *et al.*, 2016)
- Nadruk op het **proces** (maar ook het eindproduct kan belangrijk zijn) (Holody & Maher, 1996; Shotton, 2013)
- Het is nooit 'af' - **meerlagig narratief** (ipv een verhaal)
- Belang om het **narratief te 'co-construeren'** (Cook-Cottone & Beck, 2007; Shotton, 2013)
- In verschillende **Angelsaksische landen** ingebed in het **jeugdwelzijnsbeleid** (Hammond *et al.*, 2020)

3. Waarom Life-Story Work?

Het narratief van jongeren met jeugdhulpervaring

© Anje Claeys

Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic-review ☆

Laura Gypen ^a, Johan Vanderfaeillie ^a, Skrallan De Maeyer ^a, Laurence Belenger ^a, Frank Van Holen ^b

Show more ▾

+ Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.chilcyouth.2017.02.035>

[Get rights and content](#)

Highlights

- Using the PRISMA method, the outcomes of 32 quantitative studies were compared.
- The studies were categorized in child protection vs. family service systems.
- Outcomes of foster youth are troubling on all domains, in both systems.
- Having a steady homebase and establishing a foothold in education is most important.

Friso van Doesburg • 1e

24 november geef ik een SKJ geaccrediteerde training over het maken van ...
3 d •

Een dikke map ellende. Dat is wat ik in mijn handen had toen ik 18 jaar werd.

Brieven van HALT, rapportages en plannen van aanpak. Proces-verbaal vanwege vechten met de politie in de rechtbank. Bezoekersafspraken. Van alles en nog wat - keurig en netjes beschreven. En vooral over in welke omstandigheden ik was terecht gekomen. Maar niks over mij als mens. Wie zou hebben geweten dat ik andijviestamppot lekker vond. Of dat ik een kat had die Tijger heette. Of dat ik heel goed was in het creëren van oplossingen. Of wie mijn vriendjes waren toen ik nog in Presikhaaf woonde. Die ik na mijn Uit Huis plaatsing nooit meer heb gezien.

Een dikke map ellende. Met niks om me trots op terug te kijken. In deze jaren overheerste pijn, leed en verdriet. Het leven was één en al dat wat me overkwam. Ik had nergens maar dan ook nergens houvast. Deze rollercoaster moest ik volledig uitzitten. En alles met reden. Ik snap het. Maar poeh.....

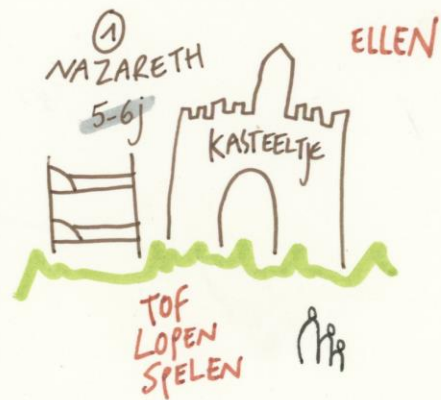

- **Een eenzijdig gevoed narratief**
  - Een groot deel van het verhaal is gekend ‘via het dossier’
  - ‘Kleine’ herinneringen ontbreken
- **Een narratief vanuit het ‘silo-denken’ (de ‘bubble of care’ (Gilligan, 2018))**
vaak ontdaan van de betekenis van relaties – tijd – ruimte
- **Een narratief gevoed door complexe processen van achterstelling en sociale exclusie (maatschappelijke kwetsbaarheid, armoede, ...) – ‘ongelijkheid’**

VOORZIENINGEN

OMZWERVINGEN

7-8j
② LEDEBERG
ONZE-LIEVE-VROUW-COLLEGE

TRAUMA'S NIET OP MIJN GEMAK
IK MISTE MIJN THUIS

11 WEKEN
③ UZ GENT

GEVANGENIS ALLES BEHALVE GEZELLIG
CAMERA'S ISOLATIEKAMERS
MEZELF PYN DOEN

3DE LJ
④ MELLE CA VA

→ WÉL THERAPIE
→ SLAAP THERAPIE
→ PERSOONLIJKE PEDIATER/PSYCHIATER

→ WAT IK HAD MEEGEMAAKT

⑤ LEDEBERG
4DE LJ → 2DE MB

IK WOU BIJ MAMA ZIJN

MIJN ZUS WAS MIJN HOUFAST

MAMA HAD KANKER

PEPE ZIEK & GESTORVEN + ZYN MOEDER + MOEDER VAN MENE + VRIENDEN VAN MAMA

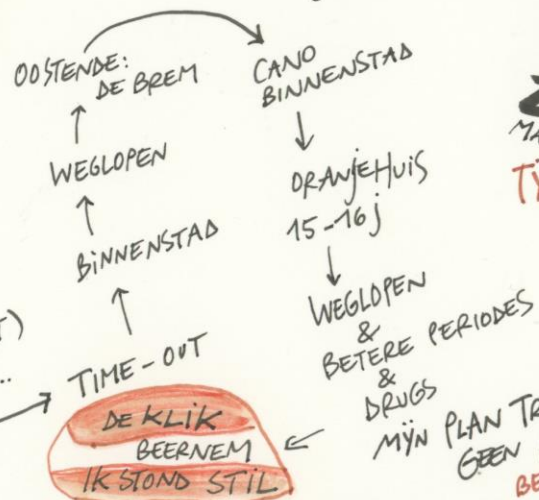
7 → 13

WAT ONTBRAK: **ECHTE THERAPIE & WELKOM VOELEN**

PROBLEEM ≠ GEDRAG

↓

HET IS BETER BEGINNEN GAAN

OVERLYDENS

ZWARE JAREN

MAMA WAS AAN HET ROUWEN

TYD OM TE ROUWEN

IK HEB VAN DAG OP DAG KUNNEN STOPPEN

4. Life-Story Work: wat is de outcome? Wat weten we tot nu toe?

Life story work for children and young people with care experience: A scoping review

Developmental Child Welfare
2020, Vol. 2(4) 293–315
© The Author(s) 2021

Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/2516103220985872
journals.sagepub.com/home/dcw

Simon P. Hammond¹ , Julie Young¹, and Claire Duddy²

ELSEVIER

Life story work for children and youth in out of home care: A systematic review and synthesis of qualitative studies

Soula A. Kontomichalos-Eyre^{a,b}, Amelia J. Lake^{a,c}, Jane A. McGillivray^{a,*}

^a School of Psychology, Deakin University, Geelong, VIC 3220, Australia

^b Department of Justice and Community Safety, Melbourne, VIC 3001, Australia

^c The Australian Centre for Behavioural Research in Diabetes, Diabetes Victoria, Melbourne, VIC 3000, Australia

- Beter **zicht** krijgen op de **‘lived experiences’, versterken identiteitsgevoelens**; empoweren; **plek geven** aan verlies of trauma
- Sterke **focus** op individu (kind / jongere)
- Vooral toegepast bij jongere kinderen – obv ‘gestandaardiseerde materialen’ (doos, werkblaadjes, ...)

5. Life-Story Work: aanpak & proces binnen CANO

© Anje Claeys

Co-creatief en identiteitsversterkend proces

CANO VLAANDEREN PRESENTEERT

LIFE STORY WORK

Kyara.

Tree of Life (contactmoment 2 & 3)

Doelstelling: een **eerste versie van het narratief** creëren

Tekenen van een boom als metafoor voor het leven

DE VERSCHILLENDE ONDERDELEN VAN DE BOOM REPRESENTEREN VERSCHILLENDE ASPECTEN IN HET LEVEN VAN EEN JONGERE

Stam: de sterke punten die je in jezelf ziet (je krachten en talenten); anderen kunnen hier ook aan toevoegen

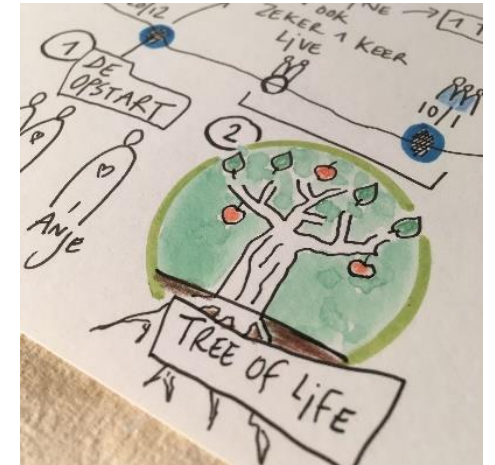
Takken: hoop en dromen voor de toekomst

Bladeren: mensen die nu belangrijk voor je zijn

Vruchten: de geschenken die mensen je geven, eerder immaterieel (steun, bemoediging of liefde) dan materiële geschenken

Wortels: de mensen die je in je verleden hebben beïnvloed

Grond: de activiteiten die je leuk vindt om te doen

Co-creatie door te werken met de positie van 'buitenstaandergetuige' (contactmoment 8)

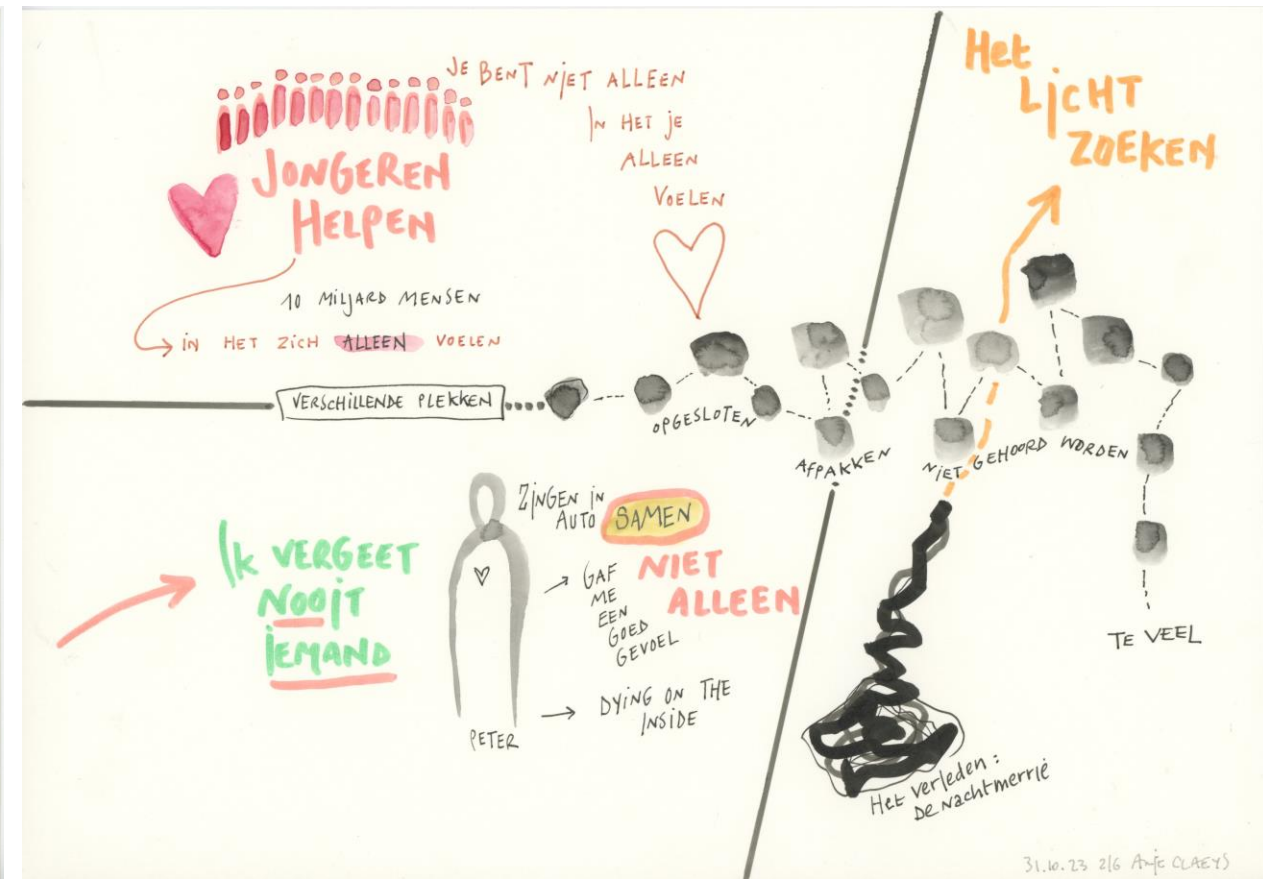
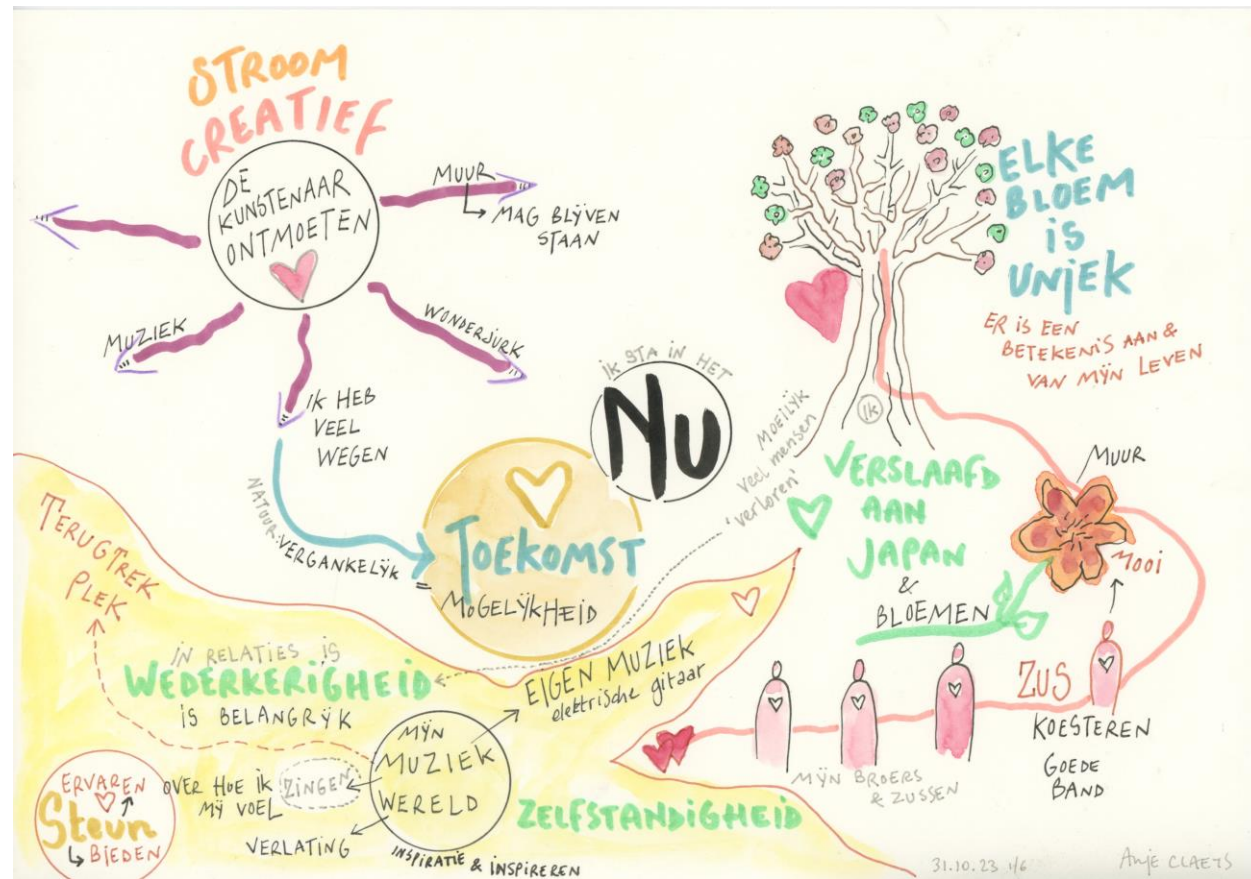

Doelstelling:

- **Bevragen jongere adhv biografisch interview en remembering conversation**
= uit concrete verhalen betekenis halen en nagaan wat er voor jongere toe doet, wat ze belangrijk vinden in het leven,...
- **Bevragen procesbegeleider** als buitenstaander-getuige
= hoe raakt wat er verteld wordt?, wat frappeert je?, welk beeld roept het op?, wat neem je mee in je leven/werk?

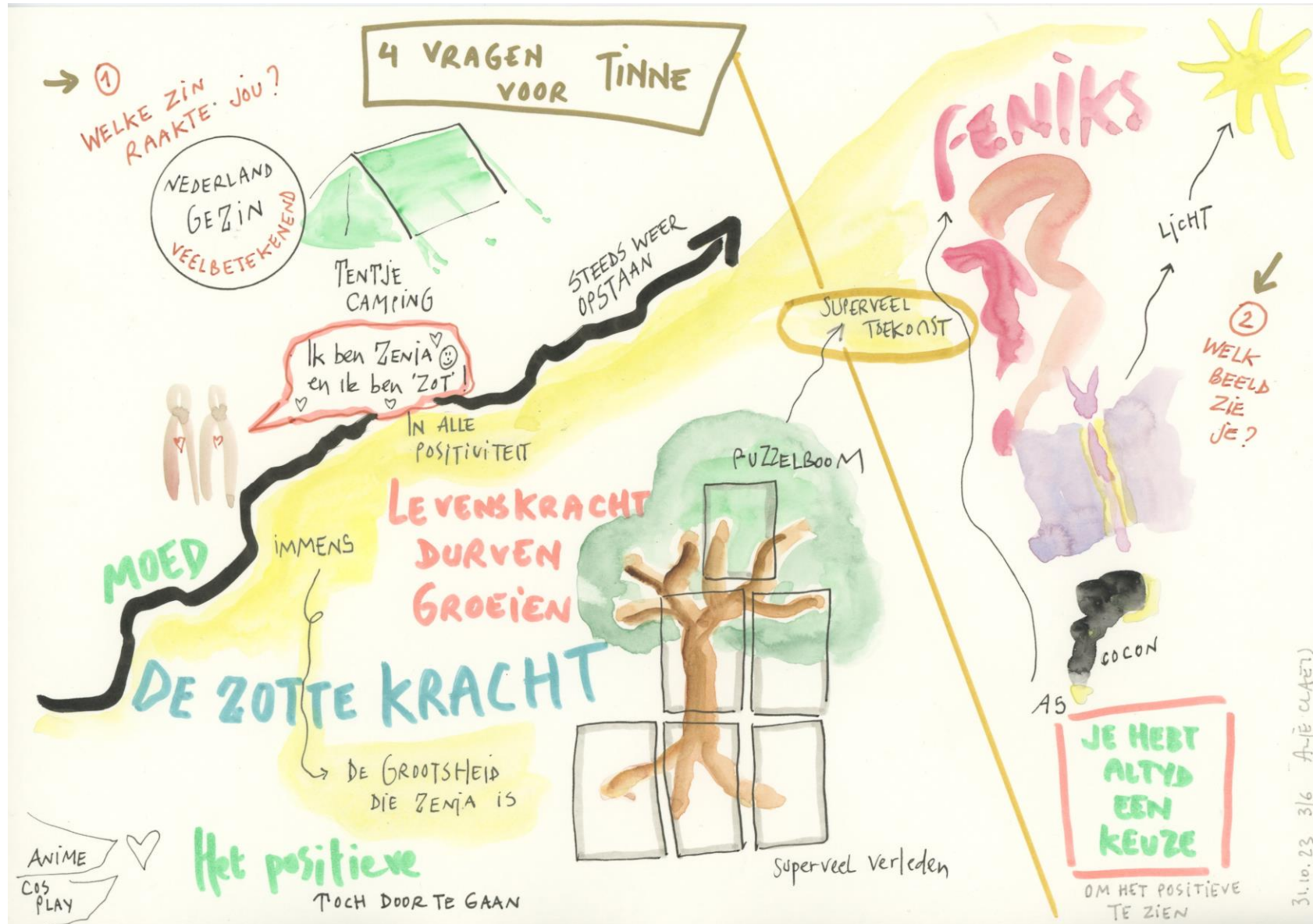

Bevragen jongere adhv biografisch interview en remembering conversation

Bevragen procesbegeleider als buitenstaander-getuige (1)

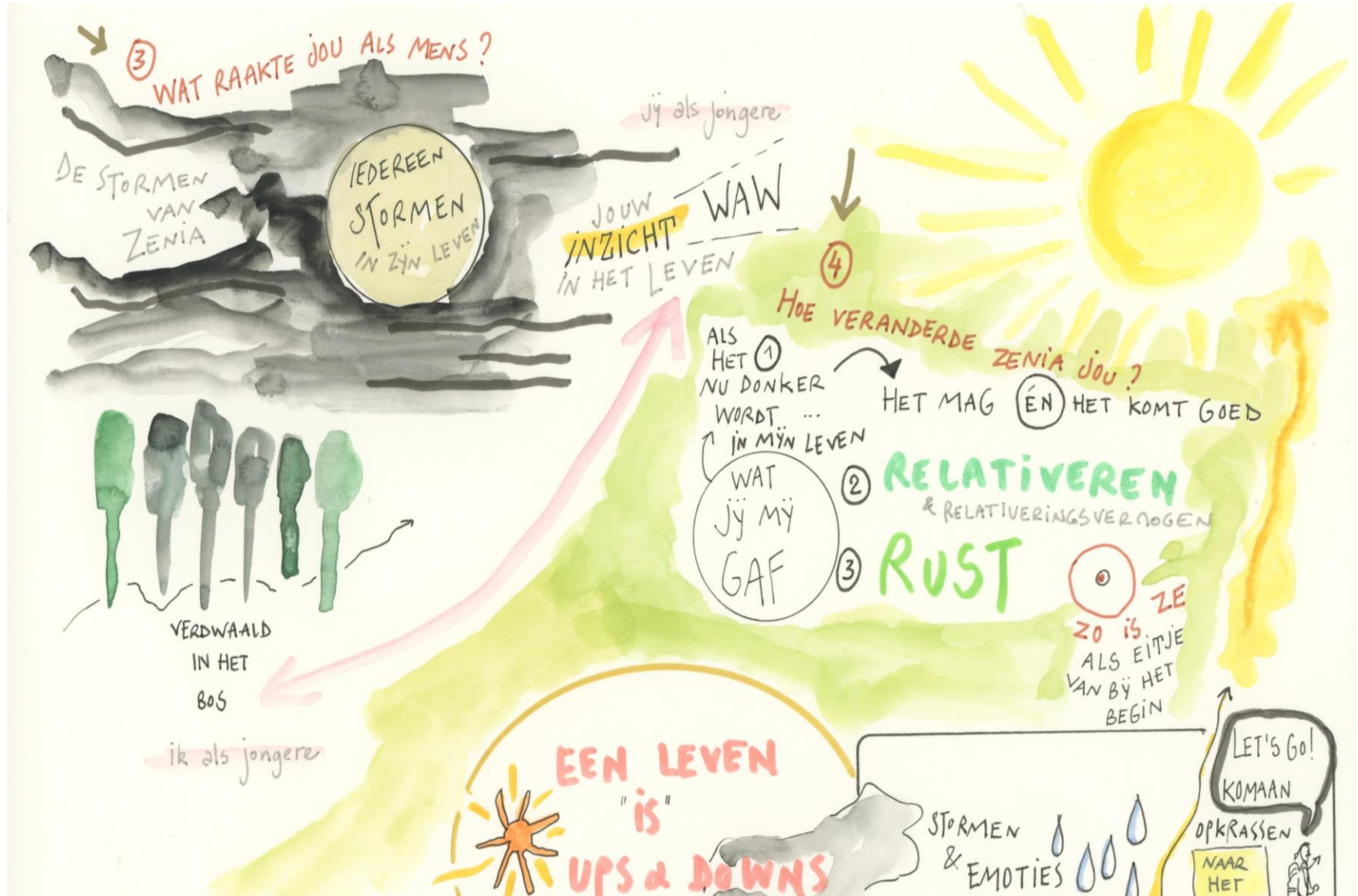
Vraag 1: wat frappeert je?
BESTAANSRECHT,
ZICH GEHOORD EN
GEZIEN VOELEN

Vraag 2: welk beeld roept dat in je op?
VERBREDEN VAN
PERSPECTIEF,
NIEUWE PADEN
ZIEN

Bevragen procesbegeleider als buitenstaander-getuige (2)

Vraag 3: wat raakt je als mens?
MENS ONDER DE
MENSEN,
SENSE OF
BELONGING

Vraag 4: wat neem je mee in je leven, je werk?
DE JONGERE ALS
EXPERT,
TRANSPORT
MEANINGMAKING

Bevragen jongere: reframe van probleemsituaties

Wat zegt 'dat' over wat je belangrijk vindt in het leven?

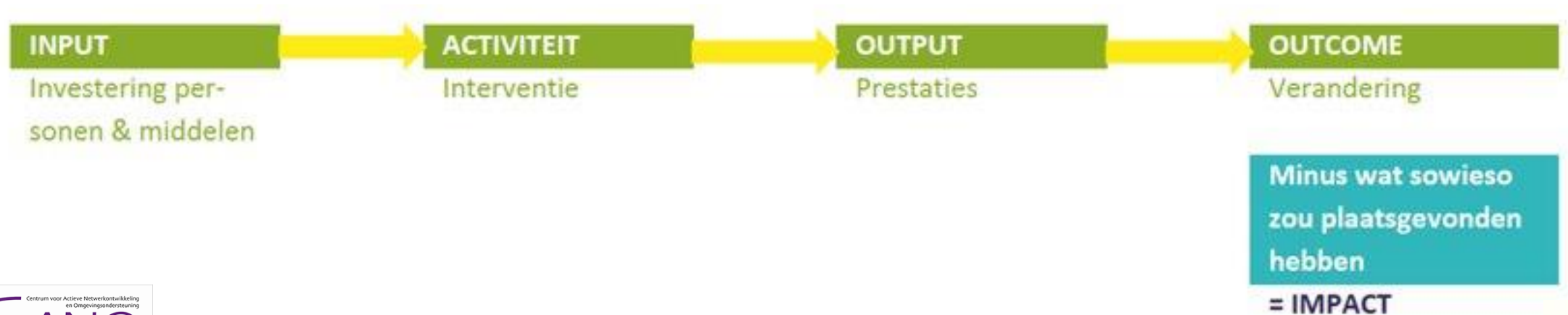
'Klikken in het ziekenhuis' (schuld en schaamte, verwijten van ouders)
= opkomen voor goede zorg voor mijn broers en zussen

Life-Story Work & CANO: resultaat & impact

Het verschil tussen output, outcome en impact

“**IMPACT** omvat die sociale veranderingen die het gevolg zijn van positieve en negatieve, bedoelde en onbedoelde, en directe en indirecte effecten van (sociaalwerk)praktijken. Deze effecten treden op tijdens of na de praktijk, en doen zich voor bovenop en naast wat sowieso plaatsgevonden zou hebben.”

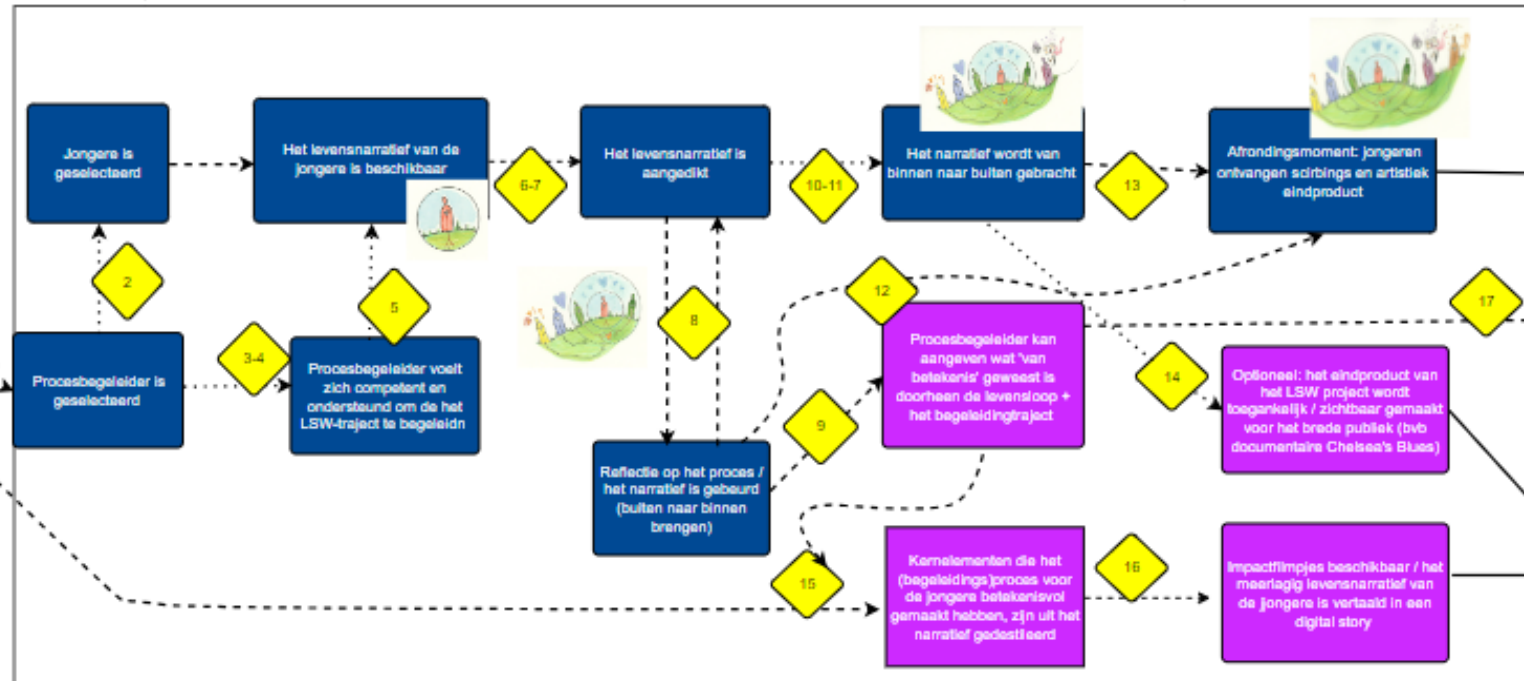
Impact: het deconstrueren van een programmatheorie

PROGRAMMA: een LSW procesinterventie

RESULTATEN

IMPACT

INPUT

Jongere beschikt na het doorlopen van een LSW-traject over een meer coherent levensnarratief + versterkte identiteit

Begeleiders in de (CANO)-voorziening zijn zich meer bewust van hoe de uitgangspunten van CANO vorm krijgt in de werking. Begeleiders zien duidelijker hoe een traject, ondanks uitdagig ook tot successen leidt

'de samenleving' is er zich meer van bewust dat de problemen waar jongeren in / na de jeugdhulp mee geconfronteerd worden ook aan

Jongeren kunnen, steunend op het meer coherent levensnarratief, op een meer krachtige manier de transitie naar een nieuwe levensfase aanvaarten

Begeleiders in de jeugdhulp voelen zich gesteerd en erkend (als individu en als team) en zien dat hun begeleidingswerk impact heeft

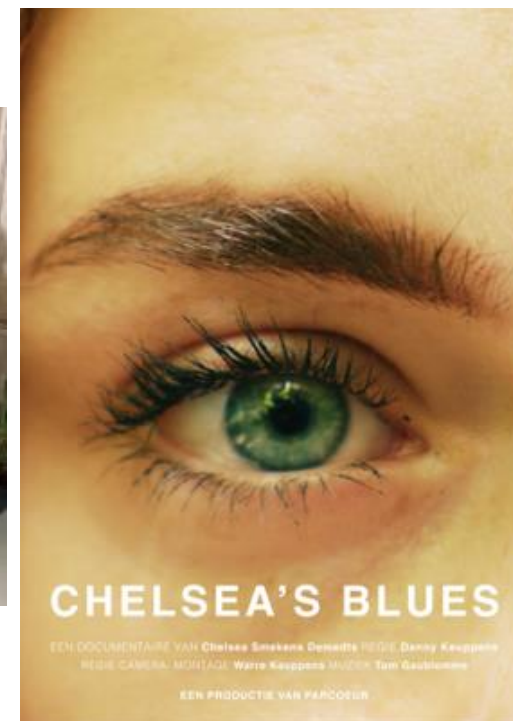
jeugdhulpactoren kunnen een sociale grondrechtenbrief opzetten en zien dat er nood is aan een structurele aanpak van de problemen in de jeugdhulp

'de burger' / 'de samenleving' - collega's in de sector - beleidsmakers zijn zich meer bewust van het feit dat de sociale grondrechten van 'de jongere' in de jeugdhulp vaak niet ingevuld worden en dat hierdoor op verschillende momenten in de levensloop ook problemen kunnen ontstaan

GRENS AAN VERANTWOORDDING

Resultaat: elk traject is uniek

Resultaat

Resultaat

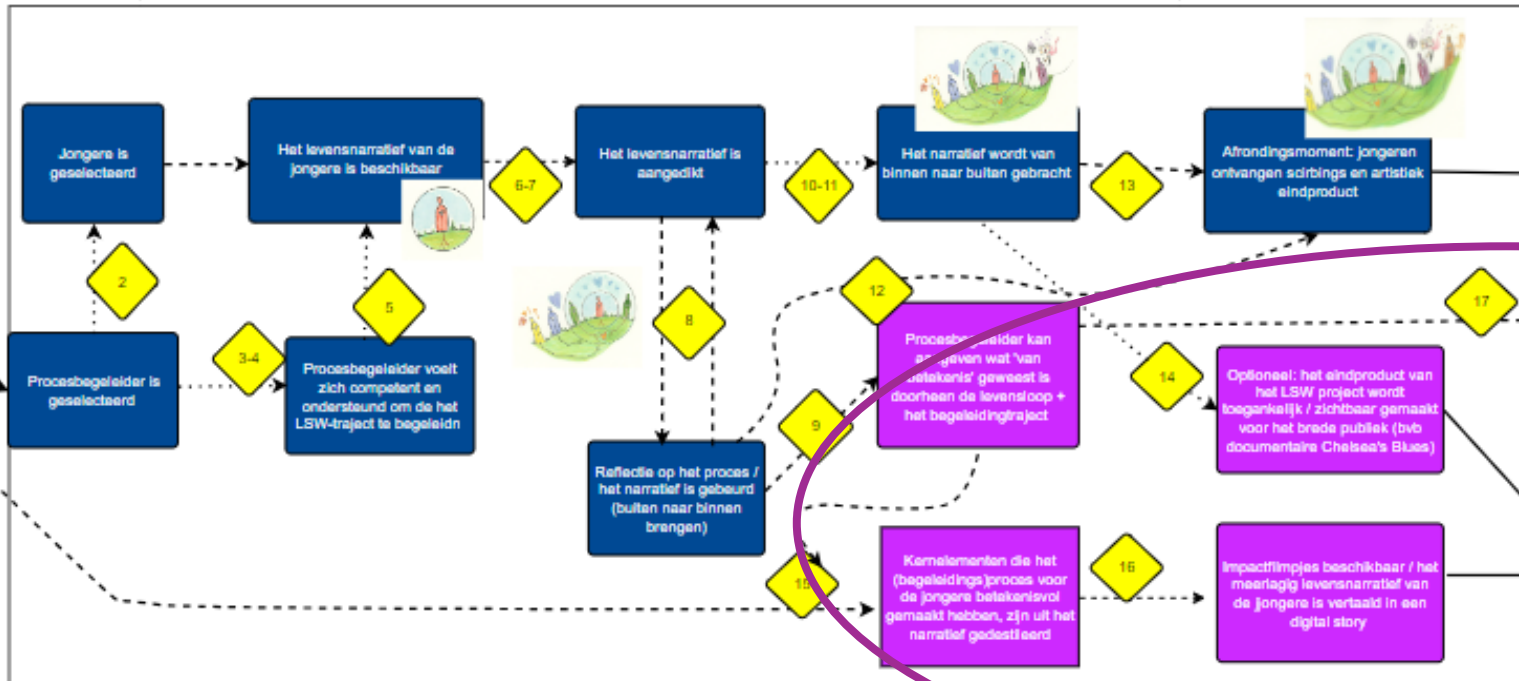

Van resultaat naar impact – ‘het publiek maken’ van resultaten

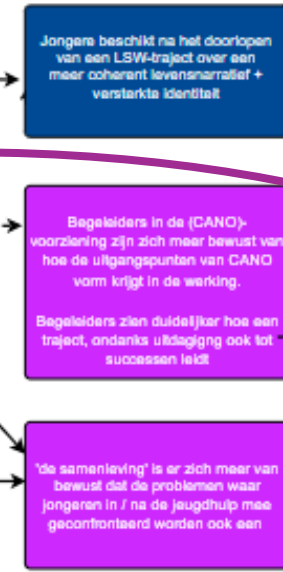
INPUT

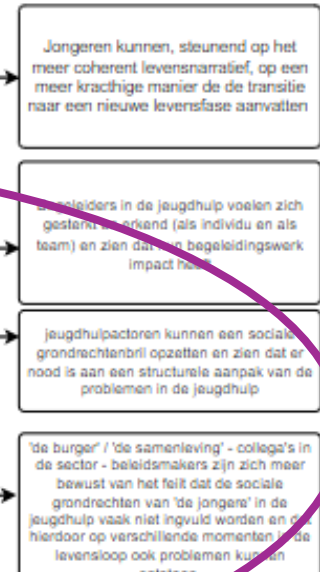
PROGRAMMA: een LSW procesinterventie

RESULTATEN

IMPACT

GRENS AAN VERANTWOORING

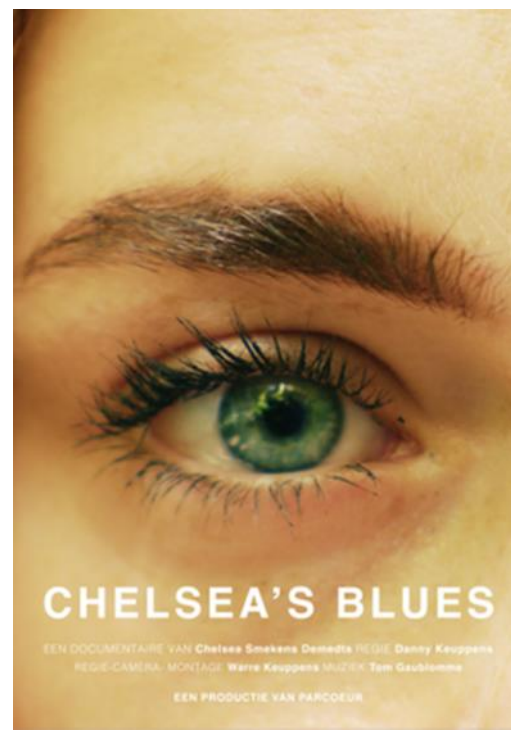
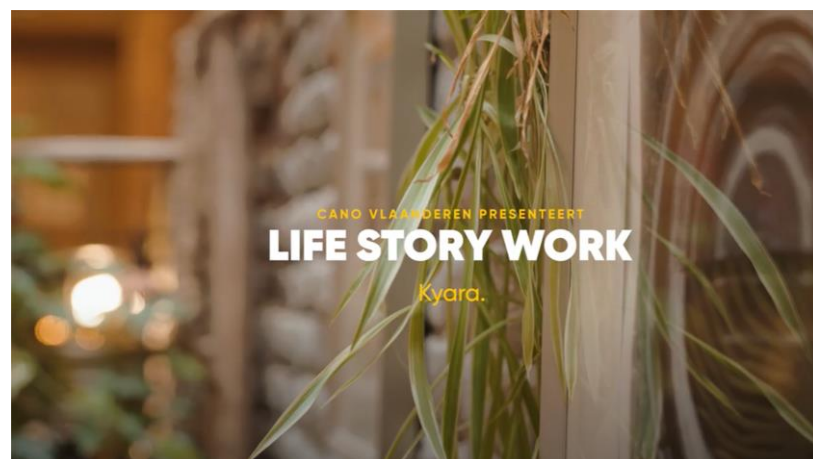
Het publiek maken van resultaten

Sensibiliseren – bewustmaken

~ Door 'harten te raken' ('storytelling')

Vanuit LSW willen we dit doen op een manier die op langere termijn ook niet-stigmatiserend is voor jongeren met jeugdhulpervaring

~ Kant en klaar destilleren van niet- vervulde sociale grondrechten is niet evident

Van resultaat naar impact

Impact voor jongere

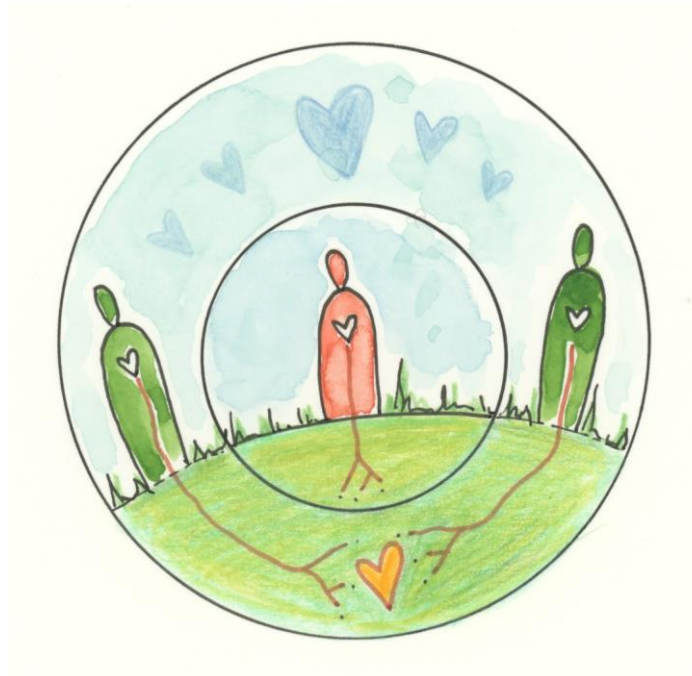
- ‘Het **vertrouwen** van de jongere groeit, het geloof in eigen kunnen’ (begeleider)
- ‘Ik had mijn schilderij zonder Vladimir (kunstenaar) helemaal anders geschilderd, (...) **ik ben dankbaar dat ik er hem mee vertrouwd heb**’ (Z. - jongere)
- ‘Ik vind het heel tof om te zien wat mijn inbreng geweest is, maar ik vind het ook belangrijk om te **zien hoe andere mensen dat in zich nemen** en daar mee omgaan’ (K. - jongere)
- ‘Ik vind het de moeite waard, **dat zij zien hoeveel werk ik er in heb gestoken om te zijn wie dat ik ben en hoe dat ik ben**. Dat zij trots zijn op mij. **Dat doet deugd: iemand hebben die trots is op jou.**’ (A. – jongere)
- ‘**Ik denk niet dat ze weet hoe belangrijk ze was**, ze is er altijd geweest voor mij. Hoe heeft ze me zien groeien in 5 jaar tijd?’ (S. - jongere die een vraag voorlegt aan een belangrijke betrokkene)

Impact voor context

- ‘Er wordt niet alleen gewerkt met het verhaal van de jongere, maar ook en **vooral met de relaties en verbindingen tussen** de jongere en zijn/haar context’ (begeleider)
Bijv. ouders die naar het afrondingsmoment komen, een familielid dat opnieuw contact zoekt,...

Impact voor context

“(…)

Al in het begin van de documentaire zegt Chelsea dat ze is geplaagd omwille van de drugverslaving, de agressie en het criminele gedrag van haar ouders.

Ik keek een beetje angstig opzij... maar Wesley bevestigde: ze mag dat zeggen, het is waar, ik heb fouten gemaakt.

*Er viel iets van mij af en **Wesley begon nog veel meer te vertellen.***

Bijvoorbeeld: over hoe het CAW met vader en moeder naar Nederland reed voor een abortus, maar ze uiteindelijk toch beslisten om het niet te doen, want hun kind was geen ongelukje, maar een liefdesbaby.

Hier en daar waren er uitspraken waar hij het niet mee eens was, maar hij maakte zich op geen enkel moment kwaad, hij kon het verdragen.

Regelmatig was hij tot tranen toe ontroerd en zei hij hoe fier hij wel niet is op zijn dochter.

Toen het afgelopen was, zei hij dat hij volledig achter de documentaire staat en graag wil komen kijken in de Sphinx.

Hij liet dat ook onmiddellijk weten aan Chelsea.

Zelf kreeg ik een beeldje van de lachende Boeddha, als teken van zijn respect en vriendschap.

Daar zit ik nu van na te genieten.

*Ook omdat het iets laat zien van wat Life Story Work kan doen: **niet alleen werken met het verhaal de jongere, maar ook en vooral met de relaties en verbindingen tussen de jongere en zijn/haar context.**”*

**Mail Danny
Keuppens
Procesbegeleider
27/10/2023**

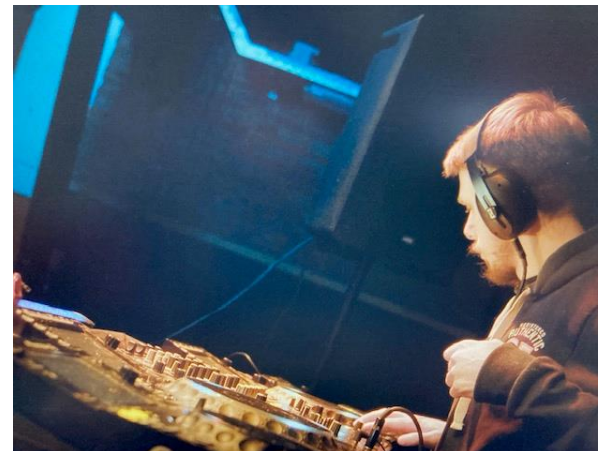
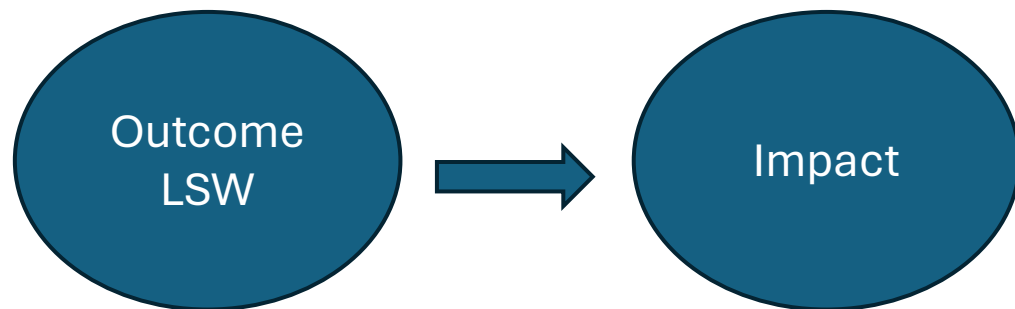

Impact voor een team

- ‘Life-Story Work is een **positieve terugblik en werkt helend voor jongere, context en begeleidingsteam**’ (begeleider)

Impact politiserend werken (microniveau)

- Outcome LSW = jongere mag een sessie draaien op de radio
- Impact = andere sociale rollen komen tot uiting

Impact politiserend werken: beeldvorming en destigmatiseren

Impact politiserend werken: beeldvorming en destigmatiseren

JUSTITIE

Opgroeien in de jeugdhulp: ‘De jeugdrechter? Die was voor mij als een bezorgde oma’

Jeugdbegeleider Danny Keuppens: ‘Chelsea heeft een talent om mensen voor zich te winnen.’ — © Alexander Meeus

In een documentaire film over haar leven laat Chelsea Smekens-Demedts (19) zien dat je positief in het leven kunt staan, ondanks een lang traject in de jeugdhulp. ‘Luister naar “lastige” jongeren. En behoud de hoop in een goede afloop.’

Veerle Beel

Dinsdag 28 november 2023 om 03:00

Pauze

Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling
en Omgevingsondersteuning

The logo for CANO features the word "CANO" in a stylized purple font. The letter "C" is large and partially overlaps the "A". A horizontal line is positioned below the letters "A" and "N".

GEDREVEN in VERBINDING
GEDURFD ONDERNEMEN

KRACHTIG in ENGAGEMENT
voor een ZORGZAAM SAMENLEVEN

 **PSYCHOLOGY &
EDUCATIONAL SCIENCES**

The VUB logo consists of the letters "VUB" in white on a dark blue square background.

Life-Story Work: enkele (eerste) lessons learned

© Anje Claeys

Wat zijn mogelijk werkzame elementen?

- De **rol** die de jongere toegewezen krijgt, zet aan tot praten
  - Actieve rol in het verhaal (agency), gericht naar buiten (<> geen begeleiding of therapie)
  - Weloverwogen: met welk narratief kom ik naar buiten? ('sense of coherence' (Vermeire, 2022))
- Het belang van **'de juiste vragen door de juiste persoon'**
- Het belang van de **co-creatie**
  - Zorgvuldige opbouw van elke laag van het narratief (caleidoscopisch perspectief)
  - Elk deel van het verhaal krijgt aandacht, maar het blijft het narratief van de jongere
- Het belang van werken met een **buitenstaander-getuige**
  - Voor de jongere
  - Voor de procesbegeleider – IB – organisatie
- **Timing**

Uitstroom uit de jeugdhulp > identiteit is voor deze jongeren in de eerste plaats sociaal-geconstrueerd

Zelf aan de slag?

- **Nog even geduld**

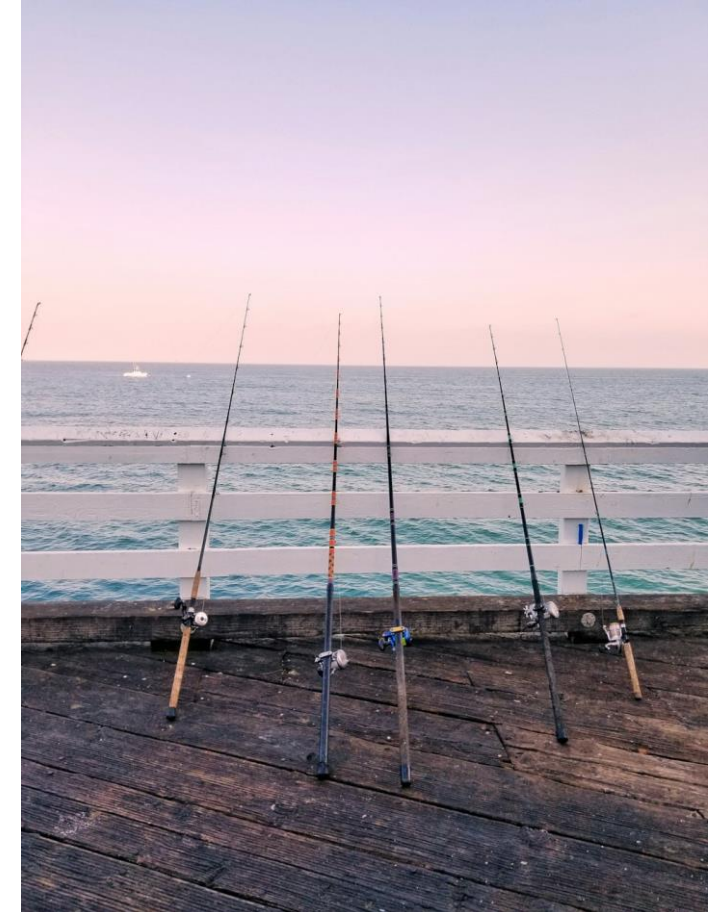
- *“LSW is poorly evidenced, lacking standardized guidance, labor- intensive and inconsistently implemented (Gallagher & Green, 2012; Hammond & Cooper, 2013; Hooley et al., 2016; Luke et al., 2014; NICE, 2017). (...) This means there is an urgent need to optimize pre-existing LSW practice via better guidance (...)” (Hammond et al., 2020)*

“... There is a paucity of literature on how LSW is implemented in OOHC settings and the experiences of those who use them.” (Kontomichalos et al., 2023)

- Flankerend onderzoek (zie verder)
- Uitbouw van een ondersteuningsstructuur
Opleiding, training & handleiding
Opvolging van implementatie

- **Koken kost geld (maar kaviaar hoeft niet)**

- Er zijn veel mogelijkheden vanuit het netwerk van de organisatie (community-based denken)
- Vertrekken vanuit een langetermijnvisie

Bron: Unsplash (Gen Dalton)

Life-Story Work: (opstartend) onderzoek

© Anje Claey's

De **eerste ervaringen rond LSW zijn positief** > methodiek met potentieel voor de jeugdhulp.

Verdere evaluatie en onderzoek zijn nodig om:

- de **werkzame elementen** in een LSW-proces te detecteren;
- de **impact** van de interventie voor de verschillende betrokkenen na te gaan;
- **implementatiemogelijkheden** van de LSW-interventie te beoordelen.

> 2024:

- Bevraging deelnemers afgeronde LSW-trajecten
- Bevraging kijkers documentaire Chelsea's Blues (Docville 26/3, We-Konekt week)

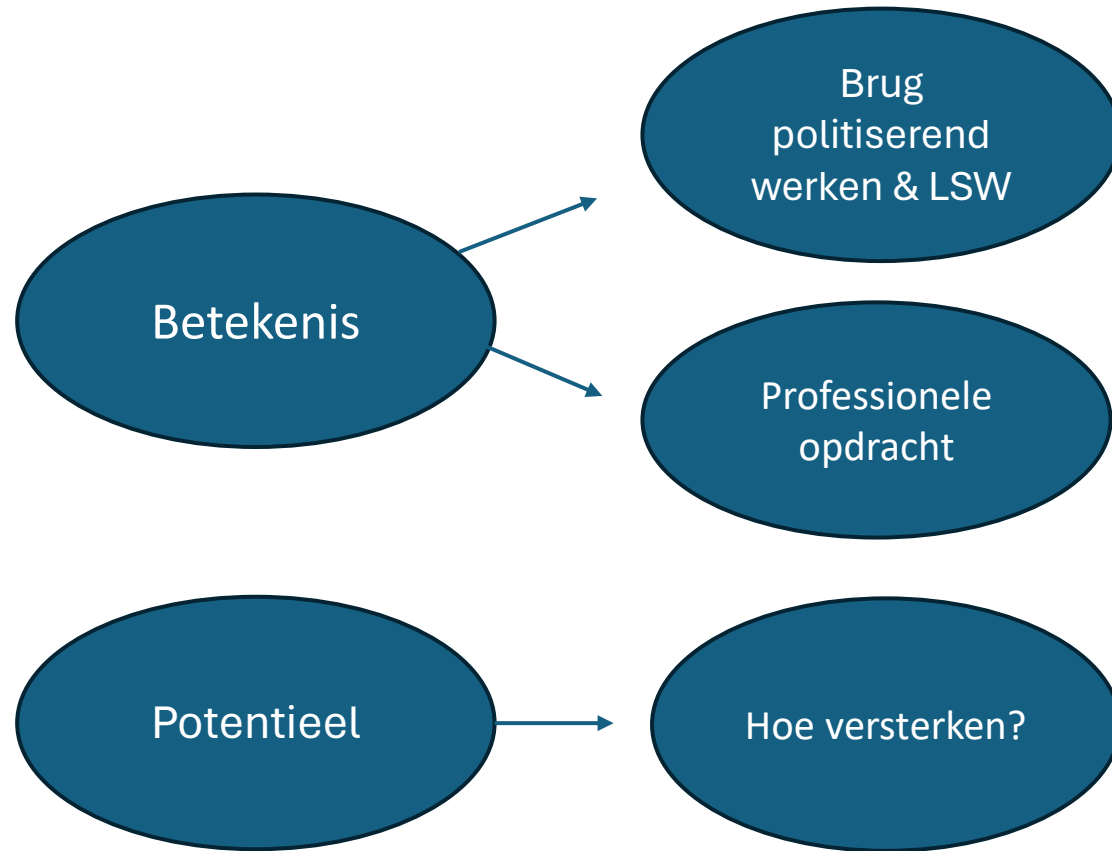
Life-Story Work: panelgesprek

Panelgesprek

Bedankt voor je aanwezigheid
